

ȘEDINȚE DE COMUNICĂRI

Muzeul de Istorie a Moldovei organizează în fiecare a treia miercuri a lunii ședințe de comunicări științifice susținute de membrii colectivului, precum și de invitați de la Facultatea de Istorie, Institutul de Istorie "A.D.Xenopol" și Arhivele Statului Iași.

În cursul anului 1994 și la începutul anului 1995 au fost prezentate următoarele comunicări:

- Senica Tudose, *Tehnici și metodologii moderne în studiul arheologiei: traseologia* (publicată în "Memoria Antiquitatis", XIX, 1994, p.423-430);
- Cristian Sandache, *Naționalism, autoritate și modernizare în concepția lui Carol al II-lea*;
 - Rodica Radu, *Unele considerații privitoare la sistemul instituționalizat al culturii românești în perioada interbelică* (sub tipar în "Cercetări istorice", XVI, 1995);
 - dr. Dumitru Șandru, *Jandarmeria în Moldova (1944-1945)*;
 - Angela Știrbu, *Farmacii de origine germană la Iași (sec.XIX-XX)*;
 - Cristian Sandache, *Discursul politic de tip naționalist la Corneliu Z. Codreanu*;
 - Elena Gherman, *O încercare de împatrimoniere sau o "Domesday Book"*;
 - Silviu Vacaru, *Activitatea dieilor din cancelaria domnească a Moldovei în prima jumătate a sec. XVII* (publicată în Anuarul Institutului de Istorie "A.D.Xenopol", XXX, 1993, p.97-115);
 - Zamfira Pungă, *Contribuții la biografia unui pașoptist bucovinean: Miron Ciuperco-vici* (sub tipar în "Buletinul "Ioan Neculce" (Seria nouă), I, 1995);
 - Cristian Sandache, *Nae Ionescu - adversar al pluralismului politic*;
 - Zamfira Pungă, *Documente inedite privitoare la ocolul Câmpulungului Moldovenesc (sec.XIX) aflate în patrimoniul Muzeului de Istorie a Moldovei*;
 - Elena Gherman, *Puncte de vedere privind dominația politică și structurile confesionale în Moldova de Jos la vremea întemeierii statului*;
 - Sorin Damean, *Carol I și preparativele politico-diplomatice pentru obținerea independenței României (1866-1875)*;

Simpozioane

Muzeul de Istorie a Moldovei

- 1 Decembrie, Ziua națională a României. Au conferențiat: prof.univ.dr. I.Agrigoroaiei, dr. Dumitru Șandru, conf.univ.dr. I. Ciupercă. În continuare, spectacolul "Cântecul obârșiei" susținut de studenți de la Academia de Arte "George Enescu" Iași, clasa prof. Natalia Dănăilă;

- I. Inculet - luptător pentru unirea Basarabiei cu România, evocare prilejuită de deschiderea punctului memorial din comuna Bârnova, județul Iași;

Muzeul Unirii

- 135 de ani de la Unirea Principatelor. Au conferențiat: acad. Gh. Platon și lector univ. M. Timofte;

- *76 de ani de la unirea Basarabiei cu România*. Au conferențiat: conf.univ.dr. Gh. Cliveti și lector univ. M. Timofte;
- *176 de ani de la nașterea lui Al.I.Cuza*. Au conferențiat: dr. D. Ivănescu și dr. D. Vitcu;
- *1 Decembrie 1918*. A conferențiat prof.univ.dr. I. Agrigoroaiei;
- Muzeul Memorial "Mihail Kogălniceanu"*
- Seară muzeală dedicată memoriei lui M. Kogălniceanu. A conferențiat conf.univ.dr. Gh. Cliveti și a urmat un concert cameral susținut de Doina Grigore și M. Ailenei de la Filarmonica "Moldova".
- Muzeul de Istorie a orașului Hârlău*
- 610 ani de la prima atestare documentară a orașului Hârlău.*
- Muzeul Memorial "Al.I.Cuza" Ruginoasa*
- Ruginoasa în memoria istoriei.*

Expoziții

75 de ani de la Marea Unire

În eleganta ambianță a sălii "Orest Tafrali"¹, la 30 noiembrie 1993, Muzeul de istorie a Moldovei a vernisat expoziția "75 de ani de la Marea Unire". Organizatorii au intenționat să re-memoreze un aspect al procesului de înfăptuire a dezideratului național și anume războiul pentru reîntregirea neamului, subliniind contribuția unor personalități din elita armatei române, evenimente de front, organizarea serviciilor militare etc.

În funcție de patrimoniul deținut, s-a conferit acestei expoziții un caracter predominant memorial, de reconstituire a atmosferei de război, decât un caracter documentar. Aceasta și în intenția muzeotehnică, de curând nuanțată și generalizată în Muzeul de istorie a Moldovei, de a reechilibra în expozițiile cu caracter istoric ponderea între exponatele originale și cele complementare, acestora din urmă rezumându-li-se doar rolul de a sublinia sau completa informația istorică conținută de valorile muzeale. Astfel, toate exponatele din această expoziție sunt originale din patrimoniul muzeului (mare parte expuse acum pentru prima dată), cărora li se adaugă câteva piese din colecția fostului muzeu al Diviziei "Ștefan cel Mare".

Expoziția a fost organizată pe mai multe secțiuni:

- Apariții editoriale și publicații periodice în limba română și limbi străine referitoare la conflagrația mondială;
- Studii, lucrări memorialistice, periodice contemporane evenimentelor privitoare la campania din 1916-1918 din România;
- Uniforme, accesorii de vestimentație militară, arme albe și de foc, de paradă sau de exercițiu, care readuc în memoria vizitatorului imaginea ostașului român, de la soldat la ofițer superior, din diferite arme. Sunt incluse aici obiecte, documente, fotografii originale ilustrând și activitatea serviciilor militare auxiliare. Multe din acestea reconstituie organizarea serviciilor sanitare la activitatea cărora au contribuit nu numai cadrele sanitare active din armata română, dar și populația civilă, mai ales societățile de binefacere în care alături de femei din toate stratele sociale și-au dat obolul soțiile unor personalități ale vieții politice, așa cum a fost la Iași Zoe Mărzescu, societăți patronate de Regina Maria.

¹ Cu doi ani în urmă, ultima sală din circuitul Muzeului de istorie a Moldovei a fost amenajată ca spațiu pentru expozițiile temporare. Acest spațiu s-a dorit a fi un "memento" dedicat profesorului Orest Tafrali, inițiatorul în 1916-1918 a Muzeului de antichități (primul muzeu de istorie din Iași), instituție destinată a contribui la opera de regenerare națională prin cultură. Inițiatorul însuși a contribuit ca membru al "Misiunii profesorilor universitari" la apărarea drepturilor românilor asupra teritoriului național la Conferința de Pace de la Paris din 1919.

Atmosfera de război este întregită prin expunerea lucrării "Șarja de la Prunaru" datorată pictorului Nicolae Mantu (1,650 / 2,500m, u/p, colecția Muzeului de Artă din Iași), a cărui valoare documentară este dată de veridicitatea și forța expresivă a compoziției.

- Distincții conferite participanților la campania militară între care uniforma de Cavalier al Ordinului "Mihai Viteazu", ce a aparținut căpitanului Grigore Ionescu, ulterior comandantului Regimentului 13 Infanterie din Iași. Tot aici sunt expuse documente relevând gesturi de recunoștință venind din partea camarazilor sau populației civile adresate după război Regelui Ferdinand Întregitorul, comandanților armatei române între care generalul Eremia Grigorescu și mareșalului Alexandru Averescu.

- O stemă a României Mari, un steag cu cifra Regelui Ferdinand, o hartă a Regatului României din 1920, hărți etnografice ale provinciilor istorice Basarabia și Bucovina, textele tratatelor încheiate la Conferința de Pace de la Paris ilustrează împlinirea visului căruia armata română i-a închinat atâtea sacrificii.

Expoziția a fost deschisă în perioada decembrie-ianuarie fiind vizitată de publicul care a parcurs circuitul Muzeului de istorie a Moldovei.

Rodica Radu

Iașii la sfârșit și început de secol

Marea diversitate a obiectelor ce alcătuiesc patrimoniul unui muzeu de istorie și care, bineînțeles, nu poate intra în întregime în expoziția permanentă, îi determină pe cei care-și desfășoară activitatea aici, să-și propună mereu noi teme pentru expozițiile temporare pe care le oferă publicului. Așa a apărut, în cadrul Muzeului de istorie a Moldovei, ideea unei expoziții dedicate societății ieșene din jurul anilor 1900.

Intitulată "Iașii la sfârșit și început de secol", expoziția deschisă în luna noiembrie a anului 1993, a etalat în fața publicului ieșean un număr important de exponate de o mare varietate atât din punct de vedere tipologic, cât și din punct de vedere al apartenenței. Tema li s-a părut realizatorilor interesantă sub două aspecte. În primul rând, Iașii, oraș cu inițiative de importanță națională pe tărâm cultural și politic, au fost și vor rămâne un subiect inepuizabil. Vechi leagăn de cultură și civilizație, comparat de unii cu mari centre ale spiritualității și culturii cu Florența, Cracovia, Oxford, loc de îmbinare a raționalismului cu romantismul, a reflexivității uneori melancolice cu sclipirile spiritului, Iașii i-au surprins, de-a lungul secolelor, pe cei care străbătând drumurile Europei, găseau aici cu uimire o cetate cu nimic mai prejos de civilizația Occidentului sau a Bizanțului. În al doilea rând, sub aspect cronologic, expoziția se plasează în cadrul acelei perioade de pace și relativă bunăstare, "la belle époque", în care, ca urmare a progresului tehnic din ultimul deceniu al veacului trecut, ambianța citadină cunoaște anumite prefaceri, mai ales în preajma anului 1900.

Despre Iași s-a scris mult, fiind numit pe rând "orașul amintirilor", "al vechilor ziduri", și "al marilor iubiri", oraș în care "fiecare piatră vorbește de trecut", fiecare colț evocând fie un moment istoric, fie o personalitate.

Din vasta bibliografie despre Iași, expoziția face o introducere în temă prin prezentarea câtorva lucrări de o însemnătate mai aparte. Este vorba, în primul rând, de ediția I-a a monografiei lui N.A. Bogdan *Orașul Iași odinioară și astăzi. Schițe istorice și administrative*, publicată, așa cum reiese din foaia de titlu, cu ocazia vizitei făcute la Iași, în 1904, de Regele Carol I și Regina Elisabeta împreună cu Principele Ferdinand și Principesa Maria. O a doua lucrare, de proporții impresionante, este *Istoria Mitropoliei Moldovei și Sucevei și a Catedralei Mitropolitane din Iași* scrisă de profesorul Constantin Erbiceanu cu ocazia sfințirii Catedralei din Iași, la 23 aprilie 1887, și apărută la București în 1888 sub oblăduirea Ministerului Cultelor și a Instrucțiunii Publice. Se alătură acestor lucrări și *Memorialul* arhitectului N. Gabrielescu, inspec-